QORTI ĊIVILI
(SEZZJONI FAMILJA)

ONOR.IMHALLEF
JACQUELINE PADOVANI GRIMA LL.D., LL.M. (IMLI)

Illum 24 ta' April 2025

Rik. Gur.Nru.: 28/2024 JPG
Kawza Nru.: 20

SC
vs
TC

Il-Qorti:

Rat ir-rikors ta' SC a fol 86 *et seq*. intavolat fil- 11 ta' Ottubru 2024 li permezz tieghu, wara li gie dikjarat dak premess, talab sabiex din il-Qorti:

1. *Tordna l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti li tezisti bejn il-partijiet u dan a dispozizzjoni tal-Artikolu 55 tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta;*

2. *Tordna illi s-sentenza hekk mghotija tigi notifikata lid-Direttur tar-Registru Pubbliku u dan a dispozizzjoni tal-Artikolu 55(5) tal-istess Kapitolu 16 tal-ligijiet ta' Malta;*

3. *Tiddikjara illi r-regim matrimonjali applikabbli bejn il-partijiet huwa dak tas-separazzjoni tal-assi.*

Rat illi ir-rikors flimkien mad-digriet ta' din il-Qorti gew notifikati skond il-ligi;

Rat ir-risposta ta' TC datata 29 ta' Ottubru 2024 a fol 159 fejn iddikjarat is-segwenti:

> *Illi l-intimata mhux qieghda toggezzjona ghat-talbiet tar-rikorrenti diment li jibqghu impregudikati l-pretensjonijiet reciproci tal-partijiet fil-konfront ta' xulxin fir-rigward tal-komunjoni tal-akkwisti, meritu tal-kawza ta' separazzjoni personali ta' bejniethom;*

Ikkonsidrat:

Illi din hija sentenza wara talba maghmula mill-attur permezz ta' rikors datat 11 ta' Ottubru 2024 fejn talab lil dina l-Qorti tordna il-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti bejn l-attur u l-konvenuta u dana *ai termini* tal-artikolu 55 (1) tal-Kodici Civili. Dan l-artikolu jipprovdi s-segwenti:

> **"*Il-qorti tista', f'kull żmien matul is-smigħ tal-kawża ta' firda, fuq talba ta' wieħed jew l-oħra mill-miżżewġin, tordna l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti jew tal-komunjoni ta' residwu taħt amministrazzjoni separata li teżisti bejn il-miżżewġin.*"**

Skond is-subinciz (2) tal-istess artikolu, l-ordni tal-waqfien tal-komunjoni ghandha tinghata b'sentenza u skont is-subinciz (3) l-ordni tal-waqfien tkun tghodd minn meta s-sentenza tghaddi in gudikat.

Illi r-raba sub-inciz tal-istess artikolu imbaghad jipprovdi illi:

> **"*Qabel tordna l-waqfien tal-komunjoni kif provdut f'dan l-artikolu, il-qorti għandha tqis jekk xi parti tkunx sejra tbati preġudizzju mhux proporzjonat bil-waqfien tal-komunjoni qabel is-sentenza tal-firda.*"**

Illi kif inghad fis-sentenza fl-ismijiet: **Daniela Mizzi vs Duncan Peter Mizzi,** deciza mill-Qorti tal-Appell fit-28 ta' Marzu 2015:

> ***"In tema legali jinghad illi l-Artikolu 55 tal-Kap.16 li fuqha hija bbazata t-talba attrici jaghti l-fakolta' lil parti jew ohra li "f'kull zmien matul is-smiegh tal-kawza ta' firda titlob il-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti jew tal-komunjoni tar-residwu taht amministrazzjoni separata li tkun tezisti bejn il-konjugi…..t-talba ghall-waqfien m'ghandhiex tinghata jekk parti tkun ser issofri "pregudizzju mhux proporzjonat." Inoltre, l-oneru tal-prova ta' dan ir-rekwizit jirrisjedi fuq min qed jallegah, skond il-principju incumbit ei qui dicit non ei qui negat."***

Il-Qorti tal-Appell ikkonfermat decizjoni moghtija mill-Qorti tal-Familja fejn qieset li l-intimat ma kienx ser isofri pregudizzju sproporzjonat bit-terminazzjoni tal-komunjoni tal-akkwisti fil-mori tal-kawza. Ghall-kuntrarju, gie kkonsidrat mill-Qorti tal-Appell li t-terminazzjoni tal-komunjoni kien ser igib beneficcju inkwantu jevita li xi parti jew ohra taghmel xi dejn li, 'l quddiem, ikun jista' jigi addebitat lill-komunjoni.

Fil-kawza fl-ismijiet: **Desiree Lowell sive Desiree Lowell Borg vs Michael Lowell** deciza mill-Qorti tal-Appell fit-30 ta' Ottubru 2015, il-Qorti tal-Appell ikkonfermat is-sentenza moghtija mill-Qorti Civili (Sezzjoni Familja) u ntqal:

> ***"...il-Qorti tosserva li l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti ma jista' jkun ta' ebda pregudizzju ghas-sehem tal-attrici mill-assi li talvolta din tiskopri wara li twafqet il-komunjoni, ghax il-waqfien tal-komunjoni jirreferi ghal futur u mhux ghal dawk l-assi li diga' dahlu u qeghdin fil-komunjoni anke jekk ad insaputa tal-attrici".***

Illi bhala regola, il-Qorti ghandha xxolji l-istess komunjoni tal-akkwisti, salv ghal dawk il-kazi eccezzjonali fejn jigi sodisfacentement ippruvat illi l-waqfien ser igib mieghu pregudizzju mhux proporzjonat lil xi parti jew ohra.

Il-Qorti tal-Appell, fis-sentenza: ***Desiree Lowell sive Desiree Lowell Borg vs. Michael Lowell***[1] kompliet tispjega:

> ***"Fil-fehma tal-Qorti l-ezercizzju li trid taghmel il-Qorti huwa maqsum primarjament f'zewg stadji. Fl-ewwel stadju l-Qorti tezamina jekk l-oggezzjoni jew l-oggezzjonijiet imressqa humiex oggettivament rilevanti ghall-finijiet stretti tal-artikolu 55 sub-inciz 4. F'kaz li l-oggezzjoni tissupera l-ewwel gharbiel jehtieg li l-Qorti tghaddi sabiex tevalwa l-provi u s-sottomissjonijiet imressqa sabiex tiddeciedi jekk l-oggezzjoni, oggettivament rilevanti, hiex sorretta mill-provi u allura jekk l-intimata ippruvatx sodisfacentement illi fl-ewwel lok ser tbati pregudizzju u fit-tieni lok, dejjem jekk jirrizulta pregudizzju, jekk tali pregudizzju hux proporzjonat jew le.***
>
> ***Ezami tal-artiklu 55(4) juri illi mhux kull pregudizzju li tista' tivvanta xi parti b'opposizzjoni ghal sentenza in parte ghall-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti jikkwalfika bhala ostaklu ghall-pronunzja ta' tali sentenza.***
>
> ***Is-sub inciz 4 tal-artikolu 55 jipprovdi illi l-Qorti ghandha tippronunzja l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti qabel is-sentenza finali kemm il-darba xi parti ma tkunx ser tbati pregudizzju mhux proporzjonat. Dana gie ritenut fil-kawza fl-ismijiet Jael Cassar vs Robert Cassar.***[2]

Din il-Qorti tqis illi l-konvenuta ma oggezzjonatx ghat-talbiet tal-attur sakemm dan ma jippregudikax il-pretensjonijiet rispettivi tal-partijiet kontra l-istess komunjoni. Din il-Qorti tirrileva illi l-waqfien tal-komunjoni jsehh meta s-sentenza tal-Qorti tghaddi in gudikat u bl-ebda mod ma jkollha effett retroattiv. Il-Qorti dejjem ikkunsidrat illi dak li sal-lum huwa formanti mill-komunjoni tal-akkwisti ser jibqa` hekk, sakemm ikun hemm il-likwidazzjoni u divizjoni tal-komunjoni tal-akkwisti. Dana qieghed jinghad fid-dawl tal-fatt li dak li qed jitlob l-attur huwa biss li l-istess komunjoni tal-akkwisti tigi terminata u ma tibqax fis-sehh, u mhux il-likwidazzjoni tal-istess komunjoni f'dan l-istadju.

[1] Deciza mill-Qorti tal-Appell fit-30 ta' Ottubru 2015.
[2] Deciza mill-Qorti Civili (Sezzjoni Familja) nhar it- 3/12/2013 212/2019/2 RGM.

Il-partijiet it-tnejn qablu li bit-terminazzjoni tal-komunjoni tal-akkwisti ebda wahda mill-partijiet ma hi ser tigi pregudikata.

Illi tenut kont tal-konsiderazzjonijiet hawn maghmula, din il-Qorti jidhrilha li ma hemmx gustifikazzjoni il-ghaliex il-komunjoni bejn il-partijiet m'ghandhiex tigi mwaqqfa sabiex il-partijiet ikunu jistghu jmexxu b'hajjithom b'mod separat stante li d-divizjoni tal-kontenut tal-komunjoni ser tigi bbazatha fuq il-provi li ser jitressqu mill-partijiet.

Ghal dawn il-motivi, il-Qorti taqta' u tiddeciedi billi tilqa' t-talbiet kollha tal-attur hekk kif dedotti fir-rikors tieghu tal-11 ta' Ottubru 2024.

Spejjez riservati ghal gudizzju finali.

Moqrija.

Mhallef Jacqueline Padovani Grima LL.D. LL.M. (IMLI)

Nicole Caruana
Deputat Registratur